

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การทำหน้าที่ประธานกรรมการนวัตกรรมการแห่งชาติ

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ วท ๖๔๐๑/๑๐๖๐ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว บัญญัติให้คณะกรรมการนวัตกรรมแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนสามคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง โดยประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ ปัจจุบันครบวาระการดำรงตำแหน่งสามปีแล้ว แต่มาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกัน บัญญัติให้เมื่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว หากยังไม่มีแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ต่อมา นายพรชัย รุจิประภา ประธานกรรมการ ได้มีหนังสือขอลาออกจากการปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ เป็นต้นไป และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่

เนื่องจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำหนดจัดการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ ประมาณปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ นี้ โดยวาระการประชุม มิได้เป็นเรื่องนโยบายหรือการใช้จ่ายงบประมาณ แต่เป็นเรื่องการดำเนินงานให้ได้ตามตัวชี้วัด ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงบประมาณ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งดำเนินการตามรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ที่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณาตามกฎหมายเป็นการเร่งด่วน สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการว่า ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๔๖๓ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่ง ทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๑๐ มีนัยเกี่ยวกับ ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการอย่างไร เนื่องจากการลาออกภายหลังหมดวาระการดำรงตำแหน่ง และอยู่ในระหว่างทำหน้าที่เพื่อรอการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และสำนักงานฯ สามารถจัดประชุมคณะกรรมการ โดยให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่ง ทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาเดียวกัน ที่กำหนดให้ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน นวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยมีผู้แทนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ภายหลังจากประธานกรรมการลาออก ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ยังไม่เคยมีการประชุมคณะกรรมการ โดยมีประเด็น ปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ปัจจุบันได้ดำเนินการสรรหาประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จแล้วและอยู่ระหว่างการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือประกอบข้อเท็จจริง เพิ่มเติมดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายพรชัย รุจิประภา ประธานกรรมการ ได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระแล้วและอยู่ในระหว่างการแต่งตั้งประธานกรรมการขึ้นใหม่ ซึ่งมาตรา ๑๖^๑ วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้ประธานกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ ของนายพรชัยฯ ประธานกรรมการภายหลังจากครบวาระการดำรงตำแหน่งจึงเป็นการดำรง ตำแหน่งชั่วคราวจนกว่าประธานกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อให้ การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปโดยต่อเนื่องไม่หยุดชะงักลงเนื่องจากไม่มีประธานกรรมการ ปฏิบัติหน้าที่ เมื่อต่อมาประธานกรรมการลาออกในขณะที่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป ทำให้คณะกรรมการที่เหลืออยู่ไม่มีผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการ ของคณะกรรมการสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กรณีจึงต้องนำทบทวนคดี

^๑มาตรา ๑๖ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่ คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๘^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่บัญญัติให้กรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการขึ้นแทน และให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราวมาใช้บังคับแก่กรณีโดยอนุโลม ดังนั้น คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงสามารถจัดประชุมและเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการชั่วคราวได้

(นายดิศพัทธ์ โทตระกูล)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๗

^๒มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง และในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้กรรมการที่เหลือเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว